

רותי יהל

אקולוגיה ימית, רשות הטבע והגנים

מערכת אקולוגיה וסביבה

ציטוט מומלץ

יהל ר ומערכת אקולוגיה וסביבה. סקר קרקעית הים הראשון מסוגו בישראל. אקולוגיה וסביבה 1(1).

הספינה EDT ARES עוגנת בנמל חיפה | צילום: אסנת איתן.

סקר קרקעית הים הראשון מסוגו בישראל

3 בינואר, 2010

גיליון חורף 2010 / כרך 1(1)

[בקצרה](#)

בימים אלו מסוכמים במעבדות ברחבי הארץ נתונים שנאספו בסקר הראשון של קרקעית הים העמוק שהתקיים בישראל. במהלך הסקר, שנמשך 36 שעות, נבחנה לראשונה קרקעית הים התיכון בתחום המים הטריטוריאליים של ישראל. משלחת המחקר הפליגה מנמל חיפה בספינה EDT ARES ועליה 12 מדענים, בראשותה של ד"ר רותי יהל, אקולוגית ימית של רשות הטבע והגנים.

במהלך ההפלגה נסקרה קרקעית הים מצפון-מערב לעתלית, בחתך ממערב למזרח, מעומק של 1,000 מטרים בגבול המים הטריטוריאליים של ישראל ועד לעומק של 100 מטר במדף היבשת ובמרחק של כ-10 ק"מ מהחוף. מטרת הסקר הייתה לזהות ולמפות בתי גידול שונים בקרקעית הים. כמו כן, נעשה מאמץ לזהות אתרים שבהם מצוי מגוון ביולוגי ייחודי על מנת לקדם הכרזה של שמורות טבע ימיות בישראל.

בסקר התגלה מגוון של בתי גידול קרקעיים ושיאו היה במציאת שונות ספוגים על רכס כורכר הבולט מקרקעית הים בעומק של 100 מטר. השונות, שעין אדם לא שזפה אותה עד היום, מורכבת ממגוון של מיני ספוגים והיא עשירה במיני דגים ובעלי-חיים נוספים.

ד"ר רותי יהל מספרת על הקשיים שבעריכת סקרי ים: "ניתן לשנרקל או לצלול עד עומק מסוים, רדוד יחסית. אך בעומקים של עשרות מטרים, וודאי שמעל 100 מטר, יש צורך לעשות שימוש בספינות עם ציוד מתוחכם. בסקר קרקעית הים נעזרנו בספינה מתקדמת לעבודות תת-ימיות, המצוידת ברובוט תת-ימי המסוגל לצלם ולאסוף נתונים עד לעומק 6 ק"מ מתחת לפני הים". ההפלגה, שדומות לה נעשות במדינות שונות סביב אגן הים התיכון, אורגנה ומומנה על ידי רשות הטבע והגנים.

עבודת הסקר ותהליך הכרזת השמורות הימיות נעשים בצמוד לאמנת ברצלונה, שנוסחה לראשונה בשנת 1975. עיקרה של האמנה הוא הגנה על סביבת אגן הים התיכון, והיא נועדה לשמש כאמצעי שיאפשר מעקב ופיקוח שוטפים על מצב הים התיכון,

זיהוי בעיות סביבתיות קיימות ומקורן, וכן שימור של בתי גידול והמגוון הביולוגי הימי. האמנה מחייבת את המדינות החברות בה לנקוט את כל האמצעים הדרושים על מנת לצמצם את זיהום הים, להכריז על אזורים מוגנים (שמורות) ולהגן על הסביבה הימית בכללותה. על האמנה חתומות מדינות הים התיכון, כולל ישראל.